

Jövőtől minőségi ugrás a marosvásárhelyi tömegszállításban

Újabb 15 elektromos buszra kötöttek szerződést

Fotó: Nagy Tibor

Marosvásárhely polgármestere, Soós Zoltán, illetve a fejlesztési, közigazgatási és közmunkálatokért felelős minisztérium által kiírt közbeszerzésen nyertesnek nyilvánított BMC TRUCK & BUS vállalat képviselői december 15-én írták alá azt a szerződést, amelynek értelmében 15 új elektromos autóbust hoznak Marosvásárhelyre, továbbá öt gyors és 15 lassú töltőállomás létesül.

A vásárlást a fejlesztési minisztérium finanszírozza a 2014–2020-as időszakra szóló regionális operatív program keretében. A szerződés értéke 29,5 millió lej (héta nélkül), Marosvásárhely önrésze 2%, azaz 591 ezer lej. A buszok és töltőállomások beszállítási határideje 19 hónap. Ily módon a töltőállomások 2022 novemberére, míg az első autóbust 2022 decemberében érkeznek. Az összes autóbust 2023 áprilisáig kell leszállítani.

(Folytatás a 4. oldalon)

Mezey Sarolta

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Egy szakemberre több száz tanuló jut

Az utóbbi években jelentősen megnőtt a beszédhibás gyerekek száma, miközben az oktatási rendszer nem biztosít megfelelő számú szakembert, akik eleget tudnának tenni az egyre növekvő igényeknek. Egy logopédusra több mint félezer gyermek jut, így szinte lehetetlen a szakembereknek elegendő időt fordítani az egyes problémás esetekre. Vidéken még rosszabb a helyzet, az ott élő gyerekek gyakran nem férnek hozzá a beszédhibákat kijavító szolgáltatáshoz.

5.

Nyolc nő, nyolc megrázó történet

Tévhitet próbál lerombolni az RMDSZ nőszervezete által november 25-e, a családon belüli erőszak elleni harc világnapja apropóján készített kisfilmsorozat, amelyben nyolc bántalmazott nő osztja meg rendkívül megrázó történetét, elmeséli, mit éltek át agresszor párjuk mellett, illetve azt, hogy miként sikerült kilépniük a kapcsolatból. Romániában minden 30. másodpercben fizikailag bántalmaznak egy nőt, és a 2020-as statisztikai adatok szerint 78 nő vesztette életét családon belüli erőszak miatt.

6.

OPTICA OPTOFARM

AZ ÖRÖMTELI EGYÜTT TÖLTÖTT PILLANATOKAT NEM ELÉG MEGÉLNI, HANEM ÉRDEMES ŐKET TISZTÁN IS LÁTNI! MINDEN KEDVES OLVASÓNAK ISTENTŐL MEGÁLDOTT ÜNNEPET KÍVÁN AZ OPTICA OPTOFARM!

www.optofarm.ro

Aktuális

A „nagybefektetők”

Antalfi Imola

Viccesnek is tűnhetne, ha nem volna szomorú: gazdasági elemzők szerint tavaly a külföldön élő román vendégmunkások voltak a „legnagyobb befektetők” Romániában a hazautalt pénzekkel. A Ziarul Financiar gazdasági napilap által közölt adatok szerint az általuk hazautalt összeg az elmúlt tíz évben először haladta meg a Romániába áramló külföldi közvetlen tőkeberuházások értékét. A külföldön dolgozó román állampolgárok számát 3,6 millióra becsülik, akik 3,422 milliárd eurót küldtek haza, ami az uniós tagállamok szintjén a legnagyobb összeg. A romániai vendégmunkások az olaszoknál, spanyoloknál és lengyeleknél is több pénzt utaltak haza.

Pedig ez a fajta „befektetés” mintegy 7,1 százalékkal csökkent 2019-hez képest, amikor is 3,682 milliárd eurót küldtek haza. A helyzet abból a szempontból ismétlődik, hogy 2011-ben a hazaküldött pénzek szintén meghaladták külföldi közvetlen tőkeberuházások értékét.

A 2020-as év valós adatai pedig el is térhetnek a statisztikától, nagyobbak lehetnek, hiszen a készpénzben behozott összegeket az Eurostat adatai nem tartalmazzák. A külföldről érkező pénzek azonban csökkenő tendenciát mutatnak, a tíz évvel ezelőtti trendhez képest már sok külföldi munkavállaló nem óhajt visszatérni Romániába, ehelyett a befogadó országokban vásárol magának ingatlant. Akár az itthoni tulajdon értékesítése árán is. Ami nem csoda. Azon túl, hogy

(Folytatás a 3. oldalon)

DECEMBER

16, csütörtök

A Nap kel
8 órakor,
lenyugszik
16 óra 36 perckor.
Az év 350. napja,
hátravan 15 nap.

IDŐJÁRÁS

Havazás lehetséges

Hőmérséklet:
max. 2 °C
min. -2 °C

Isten éltesse!

Ma ETEKA és ALETTA, holnap LÁZÁR és OLIMPIA napja.

LÁZÁR: héber eredetű név, görög és latin közvetítéssel érkezett hozzánk, jelentése: Isten a segítőm.

OLIMPIA: görög eredetű, jelentése: égi, mennyei.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2021. december 15.

1 EUR	4,9489
1 USD	4,3937
100 HUF	1,3408
1 g ARANY	249,7379

Adventi vásár Nyárádszeredában

A hét végén Nyárádszeredában is megnyitották a hagyományos adventi kézművesvásárt. Huszonegy kézműves és termelő jelentkezett, de a cudar idő miatt ennél valamivel kevesebben jelentek meg szombaton és vasárnap egyaránt.

Vasárnap délután a borús, de a szombatinál jobb idő több látogatott vonzott a főtéri standokhoz, ahol adventi és karácsonyi díszeket, mézespogácsát, ékszereket kínáltak, horgolt tárgyak és játékok, téli manók és különböző, filcből készült figurák és tárgyak, fenyőlapból készült díszek, órák és üdvözlőlapok is voltak a kínálatban, szöttesek és szoknyák, sokféle ajándéktárgy, levendulatermék, méz és méhészt termék is sorakozott 18 asztalon, gyermek- és vallásos könyveket is lehetett forgatni és vásárolni.

A vásárból legtöbben a református templom és a Bocskai-szobor előtt felállított adventi koszorúhoz vonultak, ahol Drócsa László plébános fejtette ki adventi gondolatait, énekeltek az ifjak, majd meggyújtották az öröm lángját. Az áhitat végére felkapcsolták a főtéren a díszvilágítást is, így sokan visszatértek a vásárba. A hétvégére felállították a városháza előtt a település karácsonyfáját és a betlehemest, ami sok gyereket csalogatott a térre, de a felnőttek is szívesen nyüzsögtek az esti díszvilágítás fényénél, a fázósabbak teát, forralt bort, Csipán-pálinkát, mások kürtőskalácsot és a Cseh-tanya gyümölcsstermékét, lekvárokat, szörpöket, borokat vásároltak a városháza előtt felállított faházikóknál.

A vásárra a következő hét végén is sor kerül – tudtuk meg a szervezők egyikétől. A városháza által rendezett sokadalom egyik célja, hogy a nyomozó járványhelyzetet egy kis időre magunk mögött hagyva kilépünk az elmúlt időszak kerékvágásából, másrészt legyen lehetősége a lakosságnak közösségben hangolódni a közelgő karácsonyi ünnepre, lélekből feltöltődni – tette hozzá Veress Tünde.

A szeredai adventi vásár a település Judit-napi (december 10.) egykori vásárainak hagyományára épülne. Nyárádszeredának 1790-ben három sokadalma volt: Polixénia

Az öröm lángját is meggyújtották a közösségi adventi koszorún
Fotó: Gligor Róbert László

(február 17.), Vasas Szent Péter (augusztus 1.) és Judit napján, később ötre bővült, de a leghíresebb és legismertebb az augusztus 1-jei országos „kirakó nagyvásár” volt az elmúlt évszázadokban is, napjainkban is ehhez kapcsolódnak a július végén, augusztus elején szervezett város- és térségi napok. (GRL)

Megyei hírek

Helyi termékek karácsonyi vására

A marosvásárhelyi Petry Látványműhely és Múzeum udvarán december 17-én, pénteken 8 és 19 óra között újabb helyi termelői vásárra (Local Farmers' Market) várják a látogatókat. Az e havi vásár a hagyományhoz híven karácsonyi hangulatú lesz, a helyi élelmiszer- és kézműves termékek seregszemléje mellett adománygyűjtés is zajlik. A vásárlókat a Yuppi Tábort önkéntesei süteményekkel örvendeztetik meg. A rendezvényt karácsonyi énekeket előadó fiatalok teszik még ünnepibb.

Eltörlik a késedelmi kamatokat

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal felhívja az adófizetők (jogi és magánszemélyek) figyelmét, hogy a városi tanács ez év október 28-i 325-ös határozata értelmében eltörlik a késedelmi kamatot azok számára, akik a járvány okozta anyagi gondok miatt nem tudták időben törleszteni a helyi adókat és illetékeket. Azok, akik igénybe veszik a kedvezményt, legkésőbb 2022. január 31-ig nyújtsanak be igénylést, kérjék a késedelmi bírság érvénytelenítését, és fizessék be az elmaradt összegeket.

Lezárult a szavazás

December 15-ig, tegnapig adhatták le voksukat a marosvásárhelyiek a város központjában található három gyalogosövezet átrendezési tervére. Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatala népszerűségi díjban részesíti a sétálóutak kialakítására készült, korábban benyújtott tervek közül azokat, amelyek a legtöbb szavazatot kapták. A díj értéke 1.000 euró/helyszín, ezt az összeget a projektet elkészítő csapat kapja.

Bodolai Gyöngyi könyvbemutatója

A Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesület szervezésében december 18-án, szombaton délután 5 órától tartják Bodolai Gyöngyi A pécsi orvoskar oktatói Marosvásárhelyen című interjúkötete bemutatóját a marosvásárhelyi Deus Providebit Tanulmányi Ház Szent Mihály termében. Bevezetőt mond dr. Ádám Valérián, az egyesület elnöke. A Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi Karának 66 oktatójával készült interjúk szerzőjével munkatársa, Vajda György, a Népújság szerkesztője beszélget.

Gabi és a repülő nagypapa – az Arielben

A marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínházban december 19-én, vasárnap délelőtt 11 órától a Gabi és a repülő nagypapa című mesejátékra várják a gyermekeket és felnőtt kísérőiket. Rendező: Vidovszky György. Az 5 éven felülieknek ajánlott előadásra a korlátozott helyek száma miatt előzetesen helyet kell foglalni a 0740-566-454-es telefonszámon naponta 9–13 óra között. A 12 évnél idősebb nézők a védettségi bizonyítással vehetnek részt az előadásokon, a maszk viselése 6 év fölött kötelező.

Paradicsom kő kertjében – a Maros Művészegyüttes műsora

December 20-án, hétfőn este 7 órától a Maros Művészegyüttes Paradicsom kő kertjében című néptáncelőadását adja elő a Kultúrpalota nagyszínházban. A műsor címét az egyik legrégebbi karácsonyi ének adja, amely csak az archaikus zenei réteget őrzi tájakon maradt fenn. Az előadás karácsonyi szokásokat elevenít fel táncjelenetekbe ágyazva, úgy, hogy eredetiségük ne sérüljön. Rendező-koreográfus: Varga János. Énekel Kásler Magda, a Maros Művészegyüttes zenekarának kíséretében. Zenekarvezető Moldován Horváth István. Jegyek a helyszínen kaphatók, előzetes helyfoglalás a 0757-059-594-es telefonszámon. Helyfoglalás az érkezés sorrendjében, a helyek száma a kötelező távolságtartás miatt korlátozott. A belépéshez a védettségi bizonyítása szükséges.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

A kínálat gazdag volt, az időjárás kevésbé volt kedvező

Fotó: Gligor Róbert László

RENDEZVÉNYEK

Megtalált versek

Hodos László Megtalált versek című kötetét ismerhetik meg az érdeklődők december 16-án, csütörtökön (ma) délután 5 órakor a marosvásárhelyi Bernády Házban. A megvásárolt könyveket a szerző dedikálja.

Ősbemutató a Spectrum Színházban

December 17-én, pénteken este 7 órától a Spectrum Színház Kincses Elemér Covid 19 című tragikomédiáját mutatja be. A darab párhuzamot von két kor tragikus élethelyzete között, bemutató, hova „fejlődött” az Istentől fokozatosan elforduló emberiség morálja a „sötét” középkortól napjainkig. Rendező Kincses Elemér, szereplők: Márton Emőke Katinka, Szász Anna, Pál Hunor, Tatai Sándor. A pandémia miatt korlátozott számú férőhely áll

rendelkezésre, a belépés a járványügyi intézkedések szigorú betartásával, a védettségi igazolásával történik. Jegyek a helyszínen kaphatók. Telefonos jegyfoglalás: 0744-301-875.

Szórványriportkötet-bemutató a Bernády Házban

December 17-én, pénteken délután 5 órától a Bernády Házban mutatják be Szucher Ervin marosvásárhelyi újságíró legújabb szórványriportkötetét. A Fehér Hollók sorozatban, a Világhírnév Kiadónál megjelent Végvárak om-ladozó falai (III.) – Élő lelkek holt vidéke című könyvet Ötvös József nyugalmazott lelkész, volt esperes méltatja, aki a szerzővel beszélget. Az est házigazdája Bögözi Attila, a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének igazgatója. A kötetet a Bernády Házban, a Kobak könyvesboltokban és a marosvásárhelyi főtéri újságostandon lehet megvásárolni, illetve a Facebookon lehet megrendelni.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroksa, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujtag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujtag.ro **E-mail:** nepujtag@e-nepujtag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Újabb 15 elektromos buszra kötöttek szerződést

(Folytatás az 1. oldalról)

A járművek 10 méter hosszúak, lejtős utakon is közlekedhetnek. Tervek szerint ezeket három vonalra állítják be, négyet a 10-es, hetet a 30-as és négyet a 43-as járatra. A buszok nem csuklósak, teljes hosszukban alacsony padlózatúak, egyszintesek, a mozgáskorlátozottak számára is könnyen hozzáférhetőek.

A beruházással egyrészt környezetbarátá válik a helyi közlekedés, másrészt az új buszokkal korszerű körülményeket teremtenek. Az új buszok üzemeltetésével Marosvásárhely hozzájárul az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez, és a városi tömegközlekedést igénybe vevő utasok számának növekedéséhez. A járművek üzembe helyezését követően a három útvonalon az évi szén-dioxid-kibocsátás-csökkenés becsült mennyisége 232 tonna. A tömegközlekedést igénybe vevő utasok száma a számítások szerint évi 1,7 millióra nő.

– Marosvásárhely Polgármesteri Hivatalának ezenkívül további hat olyan projektje van, amely a tömegközlekedés korszerűsítését szol-

gálja. A következő két évben 32 darab 12 méteres, 15 darab 10 méteres elektromos autóbusz, valamint 38 darab hibrid autóbusz és 41 dízel

busz érkezik a városba – nyilatkozta Soós Zoltán polgármester.

– Az egész autóbusz és infrastruktúrát felújítják, a töltőállomáso-

kat is meg kell építeni, ezeket most tervezik. A lassú töltőállomásokat a jelenlegi buszállomáson helyezik üzembe. A 12 méteres Solaris len-

Fokozatosan lecserélik az autóbuszparkot

Fotó: Nagy Tibor

gyel autóbuszok töltőállomásai valószínűleg hamarabb fognak megérkezni, mint a BMC-é, a tervezésben ezt is figyelembe veszik, meghagyják a helyüket, hogy amikor megérkeznek, beköthessék, és működőképesek legyenek. A gyors-töltőket a vonalvégekre tervezik, hogy ha valamelyik busz akkumulátora lemerülne, csatlakoztatni lehessen egy gyors-töltőre, s ne maradjon az úton – fogalmazott Portik Vilmos alpolgármester, majd hozzátette:

– Ígérni egy ilyen bürokratikus rendszerben nem tudunk, de arról biztosíthatjuk a lakosságot, hogy minden tőlünk telhető megteszünk annak érdekében, hogy az előre megállapított ütemtervet betartsuk. Jogos a lakosság igénye arra vonatkozóan is, hogy követhető legyen a rendszer, hogy az utasok idejében értesüljenek arról, ha a tömegközlekedésben változások történnek – mondta.

A polgármesteri hivatalnak további, a helyi közszállítás korszerűsítését célzó projektjei vannak, többek között egy forgalomirányító rendszer üzembe helyezése és a Dózsa György utca korszerűsítése, ahol buszsáv is létesül.

Vitatott törvénytervezet a sertéstartásról

Az állategészségügyi és élelmiszer-biztonsági követelmények betartását szorgalmazzák

November 22-án a parlament felsőháza az RMDSZ előterjesztését követően elfogadott egy törvénytervezetet, amely a háztáji sertéstartást szabályozná. A jogszabálytervezet elsősorban az állatjóléti és -egészségügyi, valamint a szállításra és a vágásra vonatkozó előírásokat szigorítja. Többen viszont úgy értelmezték, hogy ezáltal megtiltják a sertések háztáji tartását. A tervezetet a képviselőház elé terjesztették, ugyanis döntő fórumként itt dől el végleges változata.

Vajda György

A jogalkotó ezzel a jogszabálytervezettel elsősorban az állatjóléti feltételeket helyezte előtérbe, de az országunkban is terjedő afrikai sertéspestis megakadályozásáért szeretnék jogerőre emelni a tervezetet. Az előterjesztett cikkelyek szerint a háztáji gazdaságban tartott sertéseket a gazdáknak kötelezően be kell jegyeztetni az országos állatazonosító és nyilvántartási rendszerbe (Sistemul Național de Identificare și înregistrare a Animalelor), továbbá jelenteni kell minden mozgást (az állat szállítását, adásvételét stb.). Az élelmiszer-biztonsági követelményeknek megfelelően a háztáji gazdaságban saját fogyasztásra legfeljebb öt állatot lehet tartani. Nem szabad a sertéseket élelmiszer-maradékkal (moslékkel), vagy más állati eredetű eledellel, valamint az aratást követően 30 napon belül növényi takarmánnyal táplálni. Az állatokat elkerített helyiségekben kell tartani, hogy ne kerüljenek kapcsolatba vaddisznókkal. Az állatokat gondozó személynek biztosítani kell a csereruhát és a fertőtlenítést az ól közelében. A gazda köteles értesíteni az állategészségügyi hatóságokat (az állatorvost), ha változást észlel a sertések egészségi állapotán, vágáskor vagy állatpusztuláskor. Szigorúan tilos szaporításért kocát vagy kant tartani, hiszen a háztáji

gazdaságokban nem kereskedelmi céllal tartják az állatokat. És ugyancsak egészségügyi követelményként az alomba helyezett szalmát összegyűjtése után 90 napig nem használhatják másra. Az említett szabályok be nem tartásáért 5000-tól 18.000 lejigs bírságot róhatnak ki az állategészségügyi hatóságok.

Az RMDSZ által kezdeményezett jogszabályt a szenátusban a PSD, a PNL és az USR is támogatta. Országos szinten a gazdák elégedetlenségüket fejezték ki. Sokan úgy vélték, hogy emiatt nem tarthatnak a háztáji gazdaságokban disznókat. Adrian Ionuț Chesnoiu, a kormányválság után kinevezett mezőgazdasági miniszter egy, az RTV-n sugárzott beszélgetés során kijelentette, hogy pártja nem ért egyet a jogszabállyal, a PSD nem fogja betiltani a háztáji sertéstartást, hiszen ez Romániában ősi hagyományos forma. Egyetért viszont az állat követhetőségével, mivel az ügy korábban vitát váltott ki a háztáji gazdaságok sertéstartói és a nagyüzemi disznóhizlaldákat működtetők között. Az ok az volt, hogy amennyiben egy otthon tartott sertésnél afrikai pestist állapítanak meg, akkor – amennyiben az óvintézkedéseket kiterjesztik a környéken –, a közelben levő hizlaldákban levő állatokat is elpusztíthatják, ami gazdasági veszteséget okozhat a hizlaldáknak. A háztáji gazdaságban állatokat tartók azt sérelmezik, hogy az ólban szaporított malacok eladásával tudják fenntartani a vágódisznót. A hizlaldák nem adnak el süldő malacokat, így ezáltal felszámolják a háztáji gazdaságokban a sertéseket, és akkor „a szupermarketekből kell majd megvásárolni a disznóhúst”. Eddig a kisebb földterületeken termesztett gabonát megették a sertéssel, és így hatékonyan, kevés anyagi forrásból tartottak néhány állatot, amelyből a „városban élő rokonoknak is jutott”. Ha öt sertést tartanak, akkor ezeket nem lehet majd eladni, a 15 feletti állományt már piacra lehet vinni, de

csak állategészségügyi engedéllyel, bejegyzett cég által; az eljárás túl bonyolult ahhoz, hogy az egyszerű falusi embernek megérje – idézzük az ügy körüli botrányt kiváltó okok némelyikét.

A félreértés elkerüléséért nemrég az RMDSZ országos szervezete közzétett egy közleményt, amelyben a törvényt kezdeményezők közül Magyar Loránd, az RMDSZ Szatmár megyei parlamenti képviselője, a képviselőház mezőgazdasági szakbizottságának alelnök megerősítette, hogy az RMDSZ által kezdeményezett és kidolgozott törvénytervezet, amely a sertéstartás támogatását és a sertéspestis megállítását célozza, semmilyen formában nem tiltaná be a háztáji sertéstartást. Egy ilyen intézkedés ellehetetlenítené mind a gazdáinkat, mint a szektor működését, mondta a képviselő, majd hozzátette: nagymértékben módosították a szenátusi szakbizottságok munkálatai alatt, amelynek eredményeként megváltozott az eredetileg benyújtott törvénytervezet.

Könczei Csaba, az RMDSZ Kovászna megyei parlamenti képviselője, agrárszakértő elmondta: az RMDSZ által kidolgozott törvénytervezet gyakorlatilag két kategóriára osztja a háztáji sertéstartást

azért, hogy a sertéspestis terjedését megakadályozzák és a járvány megfékezése érdekében hozott azonnali intézkedések ne lehetetlenítsék el a sertéstartó kisgazdákat. Az első kategóriába sorolták azokat a sertéstartókat, akik saját fogyasztásra tartanak állatot, ebben az esetben indokolt megszabni a sertések számát, hiszen nem szükséges állatorvosi felügyelet. A második kategóriába azokat a sertéstartó gazdákat sorolták, akiknek regisztrálniuk kell az országos állatazonosító és nyilvántartási rendszerben (SNIIA), és állatorvosi felügyelet alatt tarthatnak sertést, kereskedhetnek velük, és szaporíthatnak sertést, és nem szükséges vállalkozást bejegyezniük a cégbírószágon. Egy másik kategóriába kerülnek a sertéskereskedéssel foglalkozó cégek, amelyek minden állategészségügyi szabályozásnak meg kell feleljenek.

Magyar Loránd képviselő kifejtette, hogy az RMDSZ pont azért dolgozta ki a törvénykezdeményezést, hogy segítse a gazdákat. Céljuk, hogy az új szabályokkal könnyítsenek, ne pedig nehezítsenek a sertéstartáson.

„Nem szabad korlátozni a gazdákat sem a tartásban, sem a tenyésztésben, sem a szaporításban, sem pedig a kereskedelemben. Tisztában

vagyunk azzal, hogy a sertéspestis elsősorban a gazdákat lehetetleníti el, azokat, akik szabályosan járnak el, azonban a járvány terjedésében sokkal nagyobb szerepük van azoknak a kupeczeknek, akik ellenőrzés nélkül kereskednek és szállítják az állatokat, éppen ezért szigorítunk ilyen értelemben a szabályokon. Szorgalmazzuk, hogy a járvány megfékezésére a Nyugaton használt jó példákat alkalmazzuk Románia is, emellett pedig különbséget kell tennünk a kisgazdaságok és az ipari sertéstenyésztetek között. Utóbbiak elszigetelt, biobiztonságilag kifogástalanul működő „üzemek”, amelyeknek működését nem szabad befolyásolnia a közeli kisgazdaságban megjelenő betegségnek. Az elmúlt időszakban a sertéstartás szabályozásával kapcsolatban már sok értelmetlen, a gazdákat hátrányosan befolyásoló tervezet látott napvilágot, amelyeket az RMDSZ-nek eddig sikerült megakadályoznia” – szögezte le a képviselő az RMDSZ közleményében, majd hozzátette: a vitatott törvénytervezetet a következő hetekben a képviselőházban úgy módosítják, hogy az visszanyerje az RMDSZ szakemberei által kidolgozott formáját, amelyet eredetileg is iktattak a parlamentben.

Fotó: (archív)

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Egyre több a beszédhibás gyerek

Egy szakemberre több száz tanuló jut

Az utóbbi években jelentősen megnőtt a beszédhibás gyerekek száma, miközben az oktatási rendszer nem biztosít megfelelő számú szakembert, akik eleget tudnának tenni az egyre növekvő igényeknek. Egy logopédusra több mint félezer gyermek jut, így szinte lehetetlen a szakembereknek elegendő időt fordítani az egyes problémás esetekre. Vidéken még rosszabb a helyzet, az ott élő gyerekek gyakran nem férnek hozzá a beszédhibákat kijavító szolgáltatáshoz. Hogy mi áll a beszédhibák kialakulásának hátterében, illetve milyen veszélyekkel jár, ha nem orvosolják ezeket, mindezekről Rencsik Réka gyógypedagógussal, a fejlesztő szolgáltatásokat nyújtó marosvásárhelyi Ludodom Egyesület vezetőjével beszélgettünk.

Menyhárt Borbála

– Manapság nemcsak a logopédusok tapasztalják, a pedagógusok is egyre gyakrabban jelzik, hogy mind több a beszédhibás gyerek. Mi lehet ennek az oka?

– Számos oka lehet, azonban az elmúlt esztendőben megnövekedett problémás esetek számát – véleményem szerint – nagyon befolyásolja a technikai robbanás, a vizuális kultúra túltengése, ennek következményeként a túl sok televíziózás, telefonhasználat, képi információk áradata, amelyeken keresztül nem az élő beszédet hallja, látja, gyakorolja a kisgyermek. Ugyanakkor ezek többnyire helyhez kötik őt, sokkal kevesebbet mozog, és jól tudjuk, a fejlődés a motoros készségek, az érzékelés, az észlelés sorrendiségére alapszik. Időt kell adni a gyermeknek, hogy megtanulja a körülötte lévő világot. Ezeket az utakat, fázisokat gyakran hiányosan járják be, kevésnek tűnik a szenzoros tapasztalat ahhoz, hogy megfelelő mennyiségű inger érje őket a későbbi tanulási folyamatok megalapozásához, akár a beszédmotivációhoz is. Kitolódott az a türelmi idő is, amíg a családok szakemberhez fordulnak megkésett beszédfejlődésű gyermekeikkel. Fontos tudni, hogy ha legkésőbb kétéves kor körül nem indul be, nem fejlődik a gyermek beszéde, szakemberhez kell fordulni, nem kell megvárni az óvoda kezdetét, hiszen ott a gyermeknek már kommunikálnia kell.

– Mely tényezők állnak a beszédhibák kialakulásának a hátterében?

– Az okok mögött nagyon sok történés, tünet húzódhat meg. Ezek lehetnek szerzetek, örökletesek, szervi, funkcionális okok, maga a szülés körülményei (elhúzóódó vajúdás, túl gyors szülés, külső beavat-

Fotó: Menyhárt Borbála

kozás, de tudjuk, hogy egyre több a koraszülés, a gyógyszeres kezelések), amelyek a beszédszerveket vagy a hallást, esetleg az agy beszédfeldolgozó központjait is érintik már magzati vagy újszülöttkorban. Előfordulhat pusztán egy rossz minta követése is. Az idegrendszer kisgyermekkorban még olyan képlékeny, hogy bármilyen károsító tényező hatással lehet a beszédfejlődésre. Gyakran egy középfülgyulladás kapcsán csak arra gondolunk, hogy szűnjön meg maga a gyulladás, ne okozzon fájdalmat gyermekünknek, de hasonló a helyzet az orrpolip vagy a túl nagy mandulák esetében is, miközben ezek gátolják a megfelelő hallást, nyelést, légzést, oxigénellátást, és nem is gondolunk arra, hogy a beszéd fejlődésére is hatással lehet. Természetesen ez nem általános jelenség, de találkozni olyan esetekkel, ahol ennyire banálisnak tűnő problémák állnak a háttérben.

– Közrejátszik-e az is, hogy a mai rohanó világban a családokban egyre kevesebbet beszélgetnek, az esti meseolvasás sem mindenütt tartozik a napi rutinhoz, ugyanakkor az iskolában, óvodában is gyakran

telik el a délelőtt úgy, hogy a gyerek meg sem szólal?

– Biztosan közrejátszik ez is, találkozni ilyen esetekkel. Az egyesületünkhöz érkező logopédiai esetek között is van olyan gyerek, aki hiányolja az esti mesét, de talán még jobban magát a beszélgetést. Ennek egyértelműen a felgyorsult, rohanó életmód az oka. Felgyorsult a beszédünk is, míg másfél évtizede 80-100 szót ejtettünk ki percenként, napjainkban ez már gyakran kódolt, idegen szavakkal telített 120-140 szavas frázisokká alakul, ami nem a beszédfejlődést segíti. Sőt, már a beszédértés sérül, ennek következtében a produkció is. Nagyon szerencsések a nagyszülő családok, és azok, akik fontosnak tartják, hogy otthon egymásra figyeljenek. A gyerekek számára kiemelt fontosságú a minta, így a helyes beszédpélda is. Arra kell törekednünk, hogy naponta legyen egy kis idő végighallgatni őket, és feljüket fordulva válaszolni kérdéseikre, beszélni hozzájuk.

– Melyek a leggyakoribb beszédhibák?

– Logopéduskollégákkal beszélgetve úgy tapasztalom, hogy a le-

gelterjedtebb probléma a pöszeség. Ennek is több fajtája lehet, mely természetesen az okok mögött keresendő. Elég gyakori a dadogás is. Ennek hátterében legtöbbször valamilyen trauma áll, ezért szükséges pszichológus, ideggyógyász szakemberek bevonása is a logopédiai munkába. Ikertestvéreként emlegetik a hadarást. Előfordul még orrhangzós beszéd, nyelvlökéses nyelés, orr-szájpadhasadékos beszéd is, diszfónia, melyek mind egyikének – terápiájukat illetően – megvan a sajátos módszertana, így a logopédusok is nagyon széles spektrumon kell dolgozzanak. Fontos megemlíteni, hogy az iskolákban őket terheli a diszlexiás, diszgráfias, diszkalkuliás gyerekekkel való munka is.

– Nyilván számos tényező függvénye, de általában mennyi ideig kell dolgoznia a szakembernek a gyerekekkel, amíg sikerül a beszédében észlelt hibákat korrigálni?

– Fejlődését tekintve minden gyermek egyéni utat jár be, így a beszédfejlődés vagy artikuláció javításában és a beszédzavarok terápiájában is. Természetesen itt nagyon nagy hangsúlyt kap a szülő hajlandósága a közreműködésre, a probléma eredete, valamint hogy időben elkezdődött-e a korrekciós tevékenység. Amennyiben ezektől mind eltekintünk, lehet három hónap, de elhúzódhat évekig is egy-egy terápia.

– Melyik az az életkor, amikor még könnyebben javíthatók ezek, ha a gyerek szakemberhez kerül? Illetve mikor van túl késő, amikor már annyira rögzülnek, hogy nem lehet hatékonyan segíteni?

– Gyógypedagógusként mozgásfejlesztéssel támogatom a logopédiai munkát, és az a tapasztalatom, hogy azok a kisgyerekek, akik másfél-két éves korukra elkezdtek beszélni, és 4-5 éves korban még fennáll a pöszeség, könnyebben javíthatók. Semmiképp nem ajánlott halogatni. A megkésett beszédfejlődésű gyermekek is ugyanúgy végig kell járják a mozgás- és beszédfejlődés fázisait, tehát eleve késésben vannak, de az ő esetükben sincs „túl késő”, amennyiben a szülő kitarthatan együttműködik a szakemberrel. A már rögzült, helytelen képzési hibákat is lehet javítani, ezek korrekciója esetenként több időt vesz igénybe, de véleményem szerint, amennyiben nem patológiás az eset, vagy nem a központi idegrendszer érintettsége áll a beszédzavar mögött, az artikulációs zavarok 5-7 éves korra, azaz iskolakezdetre már kijavíthatók.

– Ha a beszédhibákat nem orvosolják, a későbbiekben milyen veszéllyel jár a gyerekek nézve?

– A leggyakoribb, hogy sérül az olvasás és az írott nyelv használatának a készsége, azaz maga az írás. Nagyon fontos eleme a beszéd fejlődésének a beszédhangok differenciálásának képessége. De ez a jelenség is sokkal összetettebb, mert nem minden diszgráfias gyerek törvényszerűen beszédhibás, viszont hajlamosak vagyunk úgy és azt leírni, ahogyan azt ejtjük. Nem is kell beszédhibára gondolnunk, ha helytelen írásról van szó, mindössze a magyar nyelv négy alapszabályát kell ismernünk. De visszatérve a kérdésre, a beszédhibák vizsgálatakor a logopédusok mindig elvégzik

a diszlexia-diszgráfia előjelző teszteket is, mert a beszédzavar tünete ezeknek a jelenségeknek.

– Az óvónők, tanítónők rendelkeznek-e megfelelő felkészültséggel ahhoz, hogy egy adott – tegyük fel, enyhébbnek minősülő – beszédhibát korrigálni tudjanak?

– Nem tisztzem ezt eldönteni. Úgy vélem, minden pedagóguskolléga a legjobb tudása szerint végzi a feladatát, gyakran áldatlan körülmények között, segítség nélkül, nehézségek árán. A mi oktatási rendszerünk mindig valamit követ, nem feltétlenül a gyermeket szolgálja. A kultúránk, nyelvünk talán a leggazdagabb a világon a nyelvi készségeink fejlesztéséhez. Számítalan népi játék, mozgásos játék, mondóka, ringató, kiszámoló van az óvodapedagógusok tarsolyában, amit ha 3-6 éves korban rendszeresen, ritmusra letapsolnak, énekelnek, lépegetnek, eljátszanak a gyerekekkel, azzal megalapozzák a beszéd, a figyelem, a gondolkodás megfelelő fejlődését és az írás-olvasás helyes alakulását.

– Köztudott, hogy az iskolai logopédusok túlterheltek, vidéken sok esetben nincs is logopédus, tehát nem minden gyerek jut el szakemberhez. Mit tehet ilyen esetben a szülő, ha tegyük fel a pedagógus is jelzi, hogy gondok vannak a gyerek beszédével?

– Valóban, a logopédiai ellátásra figyel legkevésbé az oktatásügy. Éppen azért, amit már korábban is említettem, hogy az egyszerű, még az óvodáskorban megjelenő artikulációs zavaroktól a tanulási zavarokig, minden területet nekik kell lefedniük, ráadásul több intézményben egyszerre. Ez lehetetlen küldetés.

A vidéki iskolákba ki sem tudnak jutni, de vannak olyan régiók, települések, amelyek sehová nem tartoznak, mert a létszám nem éri el a határt, amire egy logopédusi állást biztosítana a rendszer. Amíg több száz gyermekre jut egy logopédus, a vidéket nincs ahogyan ellátni. Ilyenkor a szülő és a pedagógusé a felelősség azért, hogy ellátásban részesüljön a gyermek. Azaz a szülőt terheli a legjobban, aki elutazik a gyermekével valamelyik városi logopédiai kabinetbe vagy olyan intézménybe, egyesületekbe, ahol szakellátást tudnak biztosítani számára. Ez nem kevés áldozattal jár a szülő részéről.

Egyesületünk kapcsolatban áll vidéki tanintézményekkel, igyekszünk támogatni a vidéken dolgozó óvónőket-tanítókat, azonban ez elenyésző. Jó volna kidolgozni egy olyan rendszert, melyben legalább évente egyszer-kétszer szűrővizsgálatot végeznének a szakemberek minden nagygyermek-tanintézményben, ha nem is végleges megoldást nyújtva, de prevenciós céllal, a súlyosabb, nehezebb esetek feltérképezésére, azok célzott és időben való továbbirányítására.

Ezeknek a célja, hogy felmérje a gyermekek beszédállapotát, segítse a pedagógusokat, amikor nemcsak a helytelen kiejtésre fókuszál a szakember, hanem a tanulási zavarokat jelző tünetekre is. Ezek folyamán fény derülhet olyan ok-okozati összefüggésekre, amelyek ha időben orvosolhatók, egy-egy gyermek, család egész életére pozitív hatással vannak.

Családon belüli erőszak: a bejelentett esetek csupán a jéghegy csúcsát jelentik Nyolc nő, nyolc megrázó történet

Lehet felsőfokú végzettséggel rendelkező sikeres vállalkozó vagy szakmunkás, netán háztartásbeli, városi vagy vidéki, idős vagy fiatal – a családon belüli erőszak bárkit érinthet. Bárkit, aki néha szembejön velünk az utcán vagy a szomszéd lakásban lakik, vagy aki mellett napi nyolc órát töltünk a munkahelyünkön, mégsem tudjuk, hogy otthon milyen kínokat él át. Vagy talán gyanítjuk, mert vannak jelek, de nem akarunk tudomást venni róla, mert nem a mi problémánk. Tévhiteket próbál lerombolni az RMDSZ nőszervezete által november 25-e, a családon belüli erőszak elleni harc világnapja apropóján készített kisfilmsorozat, amelyben nyolc bántalmazott nő osztja meg rendkívül megrázó történetét, elmesélik, mit éltek át agresszor párjuk mellett, illetve azt, hogy miként sikerült kilépniük a kapcsolatból. Romániában minden 30. másodpercben fizikailag bántalmaznak egy nőt, és a 2020-as statisztikai adatok szerint 78 nő vesztette életét családon belüli erőszak miatt.

Menyhárt Borbála

A kisfilmeket a 16 akciónap a nők elleni erőszak ellen keretében tették közzé november 25-től kezdődően, kétnaponta, a nőszervezet közösségi oldalán. A megszólaló nők között vannak felsőfokú végzettségűek, és munkások is, magyar és román anyanyelvűek, városiak és vidékiek, idősök és fiatalok, hiszen ezáltal is hangsúlyozni szeretnék, hogy az erőszaknak nincs nemzetsége, státusa, ugyanúgy érint vidéken és városban élőt. Ugyanakkor a kisfilmek kiváló szemléltetői annak, hogy nemcsak a tettelegesség, a kékre-zöldre verés minősül erőszaknak, hanem az is, ha valakit nap mint nap megaláznak, semmibe vesznek, függőségben tartanak, zsarolnak. Megszólal egy olyan nő, akinek sikerült maga mögött hagynia az átélt borzalmakat, és új életet kezdett, de olyan is, aki jelenleg is a védelmi rendszerben van, és próbál talpra állni. Megosztja a történetét olyan édesanya, akít kábellel ütlegelt a társa és csavarhúzóval szúrta meg a szemét.

– Ha éjszaka dolgozott, reggel jött ittasan haza, ha nappal, este jött ittasan haza... Soha semmi sem volt jó. Az étel nem volt jó, vagy hideg volt, vagy meleg. Üvöltözött... csúfolta a beteg gyerekemet... Amikor megivott egy sört, már gyomoridegem lett, féltem, elszápadtam – csak néhány kiragadott mondat a megrázó vallomásokból.

72 halálos áldozat, 44 ezer bejelentés

Az RMDSZ nőszervezete a kisfilmekkel hangsúlyozni szeretné, hogy sok ilyen bátor nőre van szükség, aki elmeséli, mi történt vele, mert egyrészt a valós történetek által tudják érzékenyíteni a környezetet, másrészt erőt adni azoknak, akik egy bántalmazó kapcsolatban vannak. A közzétett történetek arra világítanak rá, hogy egy ilyen nehéz helyzetet is túl lehet élni, a megszólaló nőknek sikerült kilépni az agresszor árnyékából.

Csép Éva Andrea parlamenti képviselő, az RMDSZ nőszervezetének alelnöke lapunknak elmondta, négy évvel ezelőtt kezdte el a nőszervezet a nők ellen irányuló erőszak elleni mozgalmat, a 16 akciónap keretében pedig sokkal hangsúlyosabban szeretnék felhívni a figyelmet a jelenségre, illetve arra, hogy az erőszaknak semmiféle formája nem elfogadott, és bátorítják azokat, akik ilyen

Csép Éva Andrea parlamenti képviselő

kapcsolatban élnek, hogy lépjenek ki, merjenek segítséget kérni, hiszen megvan a felépített segítségnyújtó rendszer, szakemberek, menhelyek, védett házak, ahol támaszt tudnak nyújtani a bajban lévőknek. – A 16 akciónap célja, hogy igazi hősokeket mutassunk be, olyan nőket, akik elég bátrak voltak ahhoz, hogy otthagyják a bántalmazó kapcsolatot, segítséget kérjenek, és próbálják újratekinteni az életüket. Azon kívül, hogy a hősokeket bemutatjuk, rá szeretnénk világítani arra, hogy a bántalmazás nem nemzetségi és nem iskolázottság kérdése. Sikerült olyan történeteket találni, amelyekkel fel tudjuk hívni a figyelmet arra, hogy nemcsak a fizikai bántalmazás, a tettelegesség ítélendő el, hanem a bántalmazás összes formája, kezdve a zaklatástól a lelki zsarolásig, a gazdasági függőségig, a szexuális bántalmazásig. A nők elmesélik, mit éltek át, milyen lépéseket tettek, és most hol tartanak. Volt, aki felfedte az arcát és a hangját, de olyan is, aki sem az arcát, sem a hangját nem vállalta, a saját döntésük volt, hogy milyen formában osztják meg a történetüket, hiszen nem könnyű ezt felvállalni, nagyon erős lelki folyamatok vannak mögötte, újraélik a történetet, de mégis úgy érzik, azáltal, ha megosztják, segíteni tudnak sok más nőársukon. Nagyon nagy méreteket ölt a családon belüli erőszak Romániában is, el sem tudjuk képzelni, mennyire megnövekedett az áldozatok száma, ugyanakkor tudni kell, hogy a statisztikák, amelyeket ismerünk, csupán a jéghegy csúcsát ábrázolják. A 2020-as adatok szerint tavaly 72 halálos áldozatot követelt a családon belüli erőszak, és mintegy 44 ezer bejelentés érkezett a hatóságokhoz. Hangsúlyozom, ez csupán a jéghegy csúcsa, azaz a bejelentett esetek, rengeteg áldozat van, aki nem mer segítséget kérni – mutatott rá Csép Andrea.

Az összezártság csak rontott a helyzeten

Az elmúlt másfél évben a családon belüli erőszaknak minősülő esetek száma nőtt, amihez a járványhelyzet szülte összezártság is hozzájárult. – Az esetek száma egyértelműen növekvő tendenciát mutat, hogy ez a világvárványnak tudható-e be vagy sem, nem tudjuk, hiszen a dolognak két komponense van. Egyrészt sikerült úgy módosítani a törvényt, hogy az sokkal nagyobb biztonságot nyújt az áldozatoknak, a hatóságok gyorsabban tudnak eljárni, vannak eszközök a kezükben, másrészt sokan nem is tudták jelezni, hogy bántalmazzák őket, mert össze voltak zárva a bántalmazóval. Sokszor a bejelentés olyankor történik, amikor az agresszor nincs jelen,

például elment dolgozni – világított rá a képviselő.

Nem a mi bajunk, nem foglalkozunk vele

Mint mondta, a családon belüli erőszak nem népszerű téma, az erdélyi magyar társadalomban sem, az emberek óztkodnak tőle, de talán az utóbbi időben kicsit könnyebben és többet beszélünk róla. A képviselő fontosnak tartja, hogy az utóbbi években több olyan törvénymódosítást sikerült elfogadtatni, amelyek védelmet biztosítanak a bántalmazottaknak, valamint megkönnyítik az őket segítő szakemberek munkáját. Nemrég, amikor egy nő kérte a távollattartást, 72 órán belül bocsátották ki a végzést, és ez idő alatt sok esetben az agresszor, amikor rájött, hogy feljelentették, agresszívebbé vált. Jelenleg azonnal eltávolítható az agresszor, akár a saját tulajdonában lévő lakásból is. Ez óriási előrelépés.

Sajnos a társadalom, a környezet ma is gyakran közömbösen viszonyul ezekhez az esetekhez, van, aki vállalja, azonnal hívja a rendőrséget, és jelzi, hogy bántalmazás szem vagy fültanúja volt, de a többség szemet huny felette. Csép Andrea megjegyezte, sok esetben az a tapasztalat, hogy hiába jelenti a szomszéd, hogy valakit bántalmaznak, amikor megjelenik a rendőrség az ajtóban, azt mondják az érintettek, minden rendben, nem vállallják a feljelentést, mert tartanak a következményektől.

A képviselő ugyanakkor hangsúlyozta, az egyik legfontosabb dolog, hogy kerüljük az áldozat hibáztatását, hiszen ez még mindig nagyon gyakori. Miért kellett túl piros rúzszt tegyél a szádra, miért nem mentél haza 11 órákor, csak éjfélkor, miért volt olyan forró a leves, miért kellett válaszolnod? – ezekhez hasonló kérdéseket szegez a környezet a bántalmazott félnek. – Ha eljutunk odáig, hogy egy áldozat veszi a bátorságot, hogy megosztja velünk a történetét, megbízik bennünk, értékeljük, tegyünk meg mindent, hogy érezze, támogatjuk, megértjük, és segítünk neki szakembert, menedékhelyet találni. Bátorítsuk, mondjuk el, hogy ha menekülni kell, akár éjszaka is, fordulhat hozzánk. Sok esetben a bántalmazások az esti órákban vagy éjszaka történnek, és ilyenkor nagyon nehéz az áldozatnak segítséget kérni – hívta fel a figyelmet a nőszervezet alelnöke annak a fontosságára, hogy az áldozatok tudják, van valaki, akihez bármikor fordulhatnak.

Ingyenesen hívható zöldszám

A 0800.500.333 egy ingyenesen hívható zöldszám Romániában, amelyet kimondottan

a családon belüli erőszak áldozatainak a segítésére hoztak létre. Ezt tárcsázva szakemberek állnak rendelkezésre a nap 24 órájában, akik tanácsokkal látják el az áldozatokat arra vonatkozóan, hogy hová fordulhatnak segítségért. Csép Éva megjegyezte, jelenleg 15 alkalmazottja van a segélyhívó központnak, ebből egy magyar; az RMDSZ lépéseket tesz annak érdekében, hogy mielőbb anyanyelven is folyamatosan legyen elérhető ez a szolgáltatás, ugyanis amikor valaki bajban van, az anyanyelvén tud a legkönnyebben kommunikálni. A képviselő szerint havonta ezres nagyságrendű a zöldszámmra érkező hívások száma. Ezeknek mintegy fele úgy mond elvesztett hívás, ugyanis vagy meggondolja magát a hívó fél, és leteszi, vagy nem tudják fogadni, mert éppen egy másik hívásban vannak.

Havonta több száz hívás ér célba, ennek kb. egynegyedében verbális zaklatást, ugyanennyi pszichológiai- és szintén egynegyed rész fizikai bántalmazást jeleznek. Az elmúlt időszakban megnőtt a szexuális bántalmazások száma is – jegyezte meg a képviselő.

Amennyiben az áldozatok úgy érzik, életveszélyben vannak, azonnal tárcsázzák az 112-es sürgősségi segélyhívót, a helyszínre kikerülő hatóságok egy 21 kérdésből álló kérdőívet töltenek ki, és megfigyelik a terepet. Ha úgy látják, hogy életveszélyben van az áldozat, illetve a gyereke, azonnal eltávolítják az agresszort a lakásból, akkor is, ha az a saját tulajdona. Elsősorban a Szociális Ellátási és Gyermekjogvédelmi Igazgatósággal veszik fel a kapcsolatot, az intézmény keretében működik egy intervenciócsapat (gyermekjogvédelmi szakember, szociális munkás, pszichológus, rendőr), amely felméri a helyzetet, és súlyossága függvényében dönt, hogy milyen lépésekre van szükség annak érdekében, hogy az áldozat biztonságban legyen. Amennyiben úgy ítéli meg, hogy veszélyben van az áldozat, védett házban helyezik el, a gyerekeivel együtt. Csép Andrea hozzátette, a védett házakban az áldozat legkevesebb fél évig díjmentesen lakhat, ellátásban, szaktanácsadásban részesül. Sok esetben olyan állapotban kerülnek oda a bántalmazott nők, hogy orvosi ellátásra szorulnak. Ugyanakkor segítenek nekik újratekinteni az életet, munkahelyet próbálnak szerezni számukra.

Kérdésünkre Csép Andrea hozzátette, azoknak az áldozatoknak, akik a védett házakba kerülnek, mintegy 80 százaléka végül visszatér a bántalmazó kapcsolatba.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Linzerkoszorú

Harminc dkg finomlisztet 20 dkg (82%-os) vajjal, 10 dkg porcukorral, 2 tojássárgájával, 1 citrom reszelt héjával gyorsan összedolgozunk, és 1-2 órára hűtőbe tesszük. Ezután a tésztát fél cm vastagságúra nyújtjuk, és kerek recés formával kivágjuk. Tepsiben kisütjük a felét. A többinek a közepét kisebb formával kiszúrjuk, tojással megkenjük. Megszórhatjuk dióval, mákkal, mandulával, 180 C-fokon kb. 4-5 perc alatt ezeket is megsütjük. A nagyobb korongokat megkenjük baracklekvárral, majd ráhelyezzük a kiszúrt karikákat, amit előzőleg vanília porcukorral jól megszórunk. Dobozokba tesszük. Sokáig eláll, finom, omlós.

Párolt marhasült Stefánia módra

Szükséges hozzá 1,5 kg fartó, 6 darab tojás, 2 darab murok, 2 darab petrezselyemgyökér, 4 kanál zsír, 3 fej hagyma, 1 fej fokhagyma gerezdekre szedve, 3 kanál liszt, 1 evőkanál fűszeres paradicsompüré, 3 dl félszáraz fehérbor, 2 babérlevél, 6 darab csiperkegomba, 2 evőkanál cukor, 1 evőkanál só, darált fekete bors és kevés majoránna.

A megmosott fartót közepén keresztülszúrjuk. A nyílásba beledugdossuk a keményre főzött és a héjától megtisztított tojásokat. A húst sózzuk, borsozzuk és serpenyőben mindkét oldalán pirosra sütjük. Ezután tepsibe vagy lábasba tesszük. A forró zsírban a cukrot világosra pirítjuk, hozzáadjuk a felkarikázott zöldséget, picit átforgatjuk. Rászórjuk a lisztet, beletesszük a paradicsompürét, a bort, majd legvégül 3 dl vizet. Jól felforraljuk, és a fartóre öntjük. Babérlevelet, kevés majoránna és fokhagymát is teszünk rá. Fólia alatt 2-3 óra alatt lassú tűzön puhára pároljuk. A húst közben megforgatjuk. Miután megpuhult, kiemeljük egy tátra vagy lapítóra. A zöldséget leszűrjük. A levét utánaízesítjük, és addig főzzük, amíg sűrűbb mártást nem kapunk. A kihűlt húst szeleteljük, a párolt zöldségkarikákkal, tört krumplival és pikáns mártással tálaljuk. A mártásba narancshéjat is reszelhetünk.

Párolt kacsacomb

Hozzávalók: 8 darab kacsacomb, 4 kanál disznózsír, 1 kis darab zellergyökér, 1 darab murok, 2 nagyobb fej hagyma, 2 dl vörösbort, 1 nagy fej fokhagyma, só, fekete darált bors, 1 narancs kettévágva, 2 szál rozsmaring.

Készíthetjük tepsiben vagy lábasban. Jól kikenjük zsírdékkal az edényt, és behelyezzük a zöldségeket, valamint a sózott, borsozott, zúzott fokhagymával bekent combokat. A zsírt felolvasztjuk, a húst meglocsoljuk. Rozsmaringot és pár szemes borsot teszünk mellé. Rátöltjük a bort, valamint kb. 4 dl vizet. 160 fokon locsolgatva sütjük, fólia alatt, amíg omlós nem lesz, majd eltávolítjuk a fóliát, és kevés pirospaprikával megszórva pirosra sütjük. Narancshéjat is reszelhetünk rá. Krumplipürével, párolt piros káposztával tálaljuk.

Gombás bundás kenyér cheddar sajtréteggel

A graham kenyeret felszeleteljük. Hat darab gombát pürésítünk botmixerrel, és 5 tojást, 2 evőkanál tejfölt, valamint a gombamasszát jól kidolgozzuk. A kenyérszeletek mindkét oldalát jól beleforgatjuk a masszába, és mindkét felén szép aranyárára megsütjük. Mindenik szelet kenyérré egy szelet

cheddar lapsajtot helyezünk, és vagdalt petrezselyemzölddel szórjuk meg. Nagyon laktató. Melléje csirkemellvirslit szoktunk fogyasztani.

Sajttekercs

A tepsit (én a ler lapos tepsijét használtam) sütőpapírral kibéleljük. Picit beolajozzuk. Szeletelt sajtot szorosan egymás mellé helyezve beborítjuk velük a tepsit. 15 dkg reszelt cheddarral megszórjuk és 1-2 percre a forró sütőbe toljuk. Szépen megolvad. Kivesszük, picit hűlni hagyjuk, hogy egyben megdermedjen, ez kb. 5-6 perc. Előre elkészítjük a töltelket: 20 dkg vaj, 5 főtt tojás lereselve, só, bors, kávéskanál mustár, 1 érett avokádó krémesítve, 2 doboz fűszeres krémsajt, 1 kacsamájkrém, 2 cikk zúzott fokhagyma, bors, só. A hozzávalókat alaposan kidolgozzuk, és a sajtrétegre kenjük a massa felét, amire vagdalt zöldpetrezselymet, snidlinget szórunk, majd betakarjuk sonkaszeletekkel. Erre jön a maradék finom krém, majd piros kápia vagy kaliforniai paprika kockák. Jó szorosan felcsavarjuk, majd fóliába téve, 4-5 órára a hűtőbe tesszük, utána szeleteljük. A sonka helyett füstölt lazacot is használhatunk, illetve vagdalt maszlinát is szórhatunk a kívánt rétegre.

Jó étvágyat kívánok!

Kell ékszer? Kellék-szer!

Színes, mintás, hagyományos – ezzel a három szóval jellemezhetőek leginkább azok a levegőn száradó agyagból készült ékszerek és kézműves termékek, amelyeket a marosvásárhelyi Szekernyés Tünde készít. Ilyenkor, ünnepek közeledtével minden nő szeretne a lehető legjobban kinézni, és ebben nagy segítség lehet egy egyedi tervezésű ékszer. Tünde elmondása szerint gyerekkora óta foglalkozik ékszerekészítéssel.

Ravasz Viktória

Tünde levegőn szárított agyagból készíti az ékszereket, amelyeket később megfest. Időnként a festett bőr és a drót is előkerül, hogy termékei ne tűnjenek egyhangúak. Kezdetben csak a családjának és barátoknak, majd egyre több embernek készített ékszereket. Véleménye szerint a nők ízlése ékszerválasztás és -viselés terén változatos.

Vannak olyan hölgyek, akik csak aranyat vagy ezüstöt tudnak hordani, van, aki nem szereti a hosszú ékszereket, de akad olyan vásárlója is, aki színekben nem talál magához illőt. Az első általa készített ékszer egy levél formájú fülbevaló volt, nyakláncal párosítva.

„Bármerre járok, figyelem a körülöttem lévő dolgokat, ha meglátok egy szép csempét vagy táskát, aminek tetszik a mintája, arra gondolok, milyen jó lenne ezt ékszeren is megmutatni” – mondta Tünde, mikor arról kérdeztem, mi adja az ihletet a munkájához.

Zárásképpen hozzátette, sok fejtörést okozott számára, mivel tehetné jellegzetessé az alkotásait, de arra jutott, nem érdemes korlátozni őket. Munkái között vannak motívumos, hagyományos, geometriai formájú és virágos, márdárkás ékszerek is.

Fotó: Facebook Kellék-szer

Dinamózene a feszültségben (2.)

Szilágyi Mihály

Senki se gondolja, hogy a fiatal papjelöltek mindennapjai csak tanulásból és imádkozásból álltak. Bizony ők is néha kirúgtak a hámból. Történt egyszer, hogy Czuczor egy vasárnap délután „bált” szervezett. Akik jól bántak a hangszerekkel vagy táncolni tudtak, a könyvtárban gyülekeztek, ahol bizony talpcsiklandozó verbunkos zenére ugráltak a fiúk. Csak egy dolgot felejtettek el, mégpedig azt, hogy a könyvtár épp az egyik atya lakosztálya fölött volt. Így hát csak addig folyt a hejehuja, míg a nyugalmából feldörömbölt pap panaszt nem tett a rakoncátlanok ellen.

Jedlik Ányos 1820 és 1822 között Pannónhalmán teológiát tanult, és közben készült a doktori vizsgájára. Pesten vizsgázott, és 1822. október 31-én avatták a szabad művészetek és a filozófia doktorává. Akkoriban a szabad művészetek között szerepelt a zene is, tehát – bár ezenkívül kevés adatunk van róla – Jedlik a zenéhez is értett. Oktatói pályafutását a győri gimnáziumban kezdte, de még mindig tanult. Készült a pappá szentelésére. 1825-ben pappá szentelték.

1825–1831 között a számára kedvenc fizika mellett mezőgazdaságot és természetrajzot is tanított. Pedagógusként attól vált sikeressé, hogy kísérletezve tanított, diákjaival mindent kipróbált, hogy azok megértsék a folyamatok működését. A tapasztalatra épített oktatási elvének köszönhetően diákjai tisztelték és szerették.

Nem elégedett meg azzal a tudással, amit a tanáraitól kapott. Mindig kutatta az újdonságokat. A világon ekkor az elektromosság csodája volt a legnagyobb tudomány. Sokan sejtették, hogy a delezesség – ahogy ekkor nevezték az elektromosságot

Jedlik Ányos

Forrás: Nemzeti Fotótár, in zalackocka.hu – meghatározó része lesz a jövőnek.

A „villamdelejes forgony” valódi szenzáció volt 1829-ben. Jedlik képzelőerejét állandóan foglalkoztatta az elektromágnesesség. Az elektromos áram által keltett vonzó és taszító mágneses erőt igyekezett forgó mozgássá alakítani. Diákjai számára el is készített egy ősvillanymotort, ami ma is megtekinthető a győri Műszaki Múzeumban. Sajnos ezt a találmányát nem közölte a külföldi tudományos világgal, így – bár ő volt a villanymotor első megalkotója – az igazi elismerést más kapta. Moritz Hermann von Jacobi 1834-ben Párizsban mutatta be a saját villanymotorját. Jacobi 1837-ben I. Miklós cár Szentpétervárra hívta, hogy ott is bemutassa találmányát, és hatvanezer frankot ajánlott fel a gépezet fejlesztésére. Egy évvel később a Néva folyón felfele úszott Jacobi elektromos meghajtású csónakja, ami akkor elemekkel működött. A szükséges energiát 200 kilogrammnyi elem biztosította, az úszó szerkezet pedig valamivel több mint 2 km/óra sebességgel úszott a víz folyásával ellentétes irányban. 1939-ben már 12 embert vitt magával a villamos csónak, és 4 km/óra sebességgel kap-

rátartta el a nézőket. Az elemmel való működtetés azonban rendkívül költséges volt, így ez a találmány nem váltotta fel a gőzgépet.

Bizonyára sokan felteszik magukban a kérdést, miért nem állt Jedlik azonnal a világ elé, amikor megalkott egy új szerkezetet? Ő maga válaszol erre a különös miérthe: „En, mivel az electro magnetismus theorijából igen természetesen folynak, nem is mertem volna ezen műhszeimeim új találmánynak keresztelni, s attul is tarték, netalan már valahol ez illyes műhszerek le legyenek írva, ámbár én felölök valami említést tenni sehol sem találtam”.

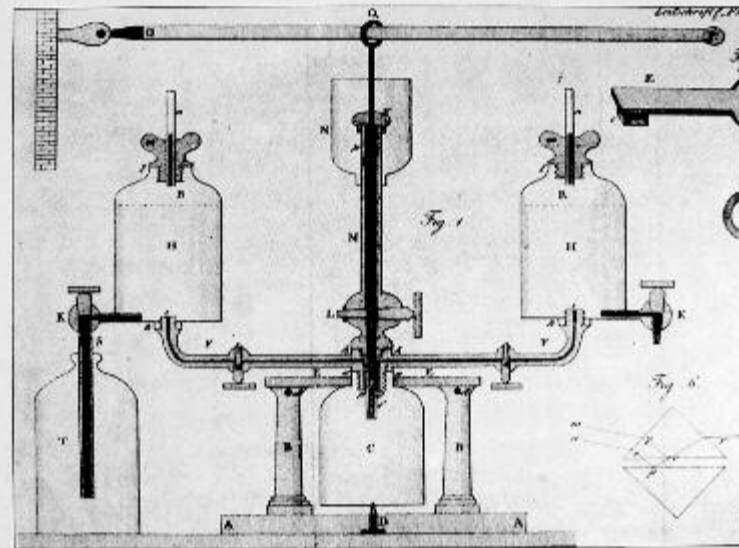
Jedlik igyekezett beszerezni minden külföldi tudományos iratot. Ezekben olvasott a mesterségesen készített ásványvízről is. A vállalkozó kedvű fiatal rendtársakkal összefogva elkészítettek egy kezdetleges ásványvízkészítő berendezést, és mivel olcsón sikerült ásvány- és szódavíz előállítását, a módszert tökéletesítették, és annyira fejlesztették, hogy az egész renház szükségletét fedezni tudták. Később, amikor Pestre került (1841), magával vitte a szódavíz készítő berendezést, amit kibővítve előbb pincéjében, majd egy új helyen működtetett. Jedlik latin nyelvű leírásaiban megtalálható a különböző ásványvizek összetételének receptje, valamint a víz tisztaságát ellenőrző vegyi eljárások jegyzete. A szódavízgyártás népszerűségét és sikerét bizonyítja, hogy – tévesen! – a szódavízzel hozták kapcsolatba Vörösmarty Mihály Fóti dalának keletkezését. Az viszont igaz, hogy a költő maga találta ki a „bökö víz” kifejezést, de ezt a szófordulatot Jedlik sohasem használta.

1831-ben különleges lehetősége adódott, hogy a pesti egyetem tanára lehessen, ellenben a rendfőnök nem egyezett bele, hogy elmenjen a versenyvizsgára. Úgy tűnik, élete küldetése mégis az volt, hogy Pesten

legyen egyetemi tanár, mert 1834-ben váratlanul meghalt a fizika szakon tanító professzor. Ismét versenyvizsgát hirdettek. Ekkor már Jedlik is megkapta a rendfőnök ajánlólevelét. „Tanári tisztét mindig pontosan, serényen, rátermettséggel és buzgósággal teljesítette, annyira, hogy kiváló műveltségével általában a bölcsészeti, különösen pedig a természeti tudományokban, amiket előad és amiket a legjobb és legújabb szerzőknek fáradságtalan olvasásával és tanulmányozásával maga is művel, nagy tudásával, előadói készségével, példákban való megvilágítással fel tudta kelteni hallgatói figyelmét, szeretetét, serkenteni tudta őket az előadott tárgyakkal való buzgó, szorgalmas és szép eredménnyel járó foglalkozásra; ugyancsak nemkülönböztetve örömdetes eredménnyel járt fáradságtalanul buzgó örökdedése az ifjúság erkölcsi fegyelmeinek védelmében. Ezenfelül állandóan féltő gondját viselte a múzeumnak (ma

szertár a neve), a fizikainak és a természetrajzinak egyaránt, eszközeit terhes munkával új és kitűnő rendbe hozta, kiváló szakavatottsággal újakat alkotott, fáradságtalan buzgósággal mutatta be tanítványainak a fizikai kísérleteket még szünetnapokon is.” Ezen a versenyvizsgán történt Mikussay szűgyenletes szabálytalankodása. Bár a tanárok többsége Jedliket látta alkalmasabbnak a posztra, mégis Mikussay után került fel a listára. Ekkor azonban egy idős, Wolfstein nevű egyetemi tanár, aki maga is Mikussayt pártfogolta, felszólalt: „Ez már mégis sok, amit ezzel a Jedlikkel csinálnak!” Ki tudja, még milyen praktikákkal igyekeztek elgáncsolni a tudós papot! Hosszas vita után azonban mégis Jedlik Ányos került az első helyre.

Jedlik 1837-ben beadta a királynak a kinevezésének kérelmét. A válasz részben az 1838-as pesti árvíz miatt megkésett, és csak 1839 végén írta alá a király a kinevezéséről szóló okiratot.

Jedlik szódavíz készítő gépe. Rékeslet a Zeitschrift für Physik und Mathematik 1830-as 7. évfolyamán 1. képfelirásból. melében a fig. 1. ábratáján Jedlik gépét.

Forrás: zalackocka.hu

1.	SZLOVÁK FOLYÓ (ÁRVA)	VÁGÁS UTÁN MARAD HANGOSAN KIÁLTO	SZÉTSZÓRT GAZI!	TEGNAP UTÁN	TÁPLÁL	VER STENDHAL HÖSE (JULIEN)	BUDAPESTI EGYETEM	FOLYÓ (SPANYOL)	KÉTESI	TÁPLÁLEK	MOST FR. FILM-SZTÁR (JEAN)	GÖNGYÖ-LEG	ARADI SPORT-KLUB	YOKO ... (J. LENNON FELESÉGE)
Shakespeare egyik maximáját idézzük a rejtvény főszóiban.	R													A
	IJESZT-GETŐ					NEVSOR					ROSSZ KIVÁNSÁG			
	RÁLÉPVE ROBBAN ESZME			AZ EGYIK MÚZSA HANGA					GYILKOS VIRUS				A BŐR VEGYJELE	
2.	L	KÍNAI FILOZÓFUS	SZAPORO-DIK A HAL BECÉZETT ANTAL	ATTILA NÉV-VÁLTOZATA TOLNA M. HELYSÉG				NŐI NÉV (MÁJ. 24.) ISZKOLÓ					TÉLI CSAPA-DEK	
	ÁRUT MÁSSAL ÉRTÉKESÍ-TET			FRANCIA ARANY HITEGETŐ		PARIPA SÁTOR BE-JÁRATA!		LÁM BECÉZETT ÖREGÜR		JAPÁN DRÁ-MAI MÚFAJ		LÓBETEG-SÉG		
	BECÉZETT NANETTA		SIVATAGI ZÖLD HELY MODOROS-SÁG			CIVIL KATO-NA (REJTŐ) KOHÓTER-MEK				FAGYLAL-TOT EVŐ		INDIÁN TRÓFEA		
	REPÜLŐ-TÉRI SZOL-GÁLTATGÁS			VICCES ROVARVÁZ ANYAGA			FÉRFI (BIZ.) NYÁJAT HAJT				...BALDWIN (SZINÉSZ)			
	ITT (FRANCIA)		...KUROZSZA (RENDEZŐ)			KUKORICA-PÁLINKA				KIRÁLYI FEJDÍSZ				
	GERLEFEJ! NYUGAT (RÓV.)		...EKBERG (SZINÉSZNŐ)			RAHMANYI-NOV OPE-RÁJA HEVENY			HÁTSÓ RÉSZ ÜRES BESZÉD			OROSZ IGEN		REPÜLŐ-GÉP-VEZETŐ
		KITÁRÓ BERNI ... (NÉMET MONDAHÓS)		NAGY TESTŰ PAPANAGY RIADÓ				TÖBÖR A SZÁVA MELLEK-FOLYÓJA					A FOSZFOR VEGYJELE	
	GÖDEMES-TERHÁZA RÉSZEI		ZOKOG MI AZ HOGY!	AKKOR KEZ-DŐDIKI! BECÉZETT ILONA		EGYKE! ERDÉLYI HOSSZMÉR-TÉK VOLT		TE (NÉMET) SÁNC		EDGARALLAN ... (USA-ÍRÓ)		ÁLLAMI ILLETÉK		LUDOLF SZÁMA
	A TEA ALKALOID-JA		AFRIKAI FOLYAM TÁNCLÉPÉS			ZAJ FARKATLAN NYŰL!				A DINAMIT FELTÁ-LÓJA		IDOMÉRO		FÜTYÜL A PÁLYÁN
	HÁROM-SZÁZ PERC			HOLT NYELV PÁRTI			ALARM A TERMÉSZE-TES LOGARIT-MUS JELE				ROBERT DE ... (SZINÉSZ)			
	EREKI		TERMÉSZE-TES ÁLLA-POTÚ METRÓ JELE			AZ ELSŐ MÚSZÁL			SPANYOL ARANY EZTI!				VÖRÖS (NÉMET)	
	L.N.J.					AMPER (RÓV.)				HAMBURG ELŐ-VÁROSA			TONNA (RÓV.)	

December 9-i rejtvényünk megfejtése: **A szerencse istenasszonya odatalál a szívósan igyekvő emberhez.**

Születésnapodon gyere a Dora Optics üzleteibe és annyi kedvezményt adunk szemüveglencséd árából, ahány évet aznap töltöttél!

MAROSVÁSÁRHELY (KÖZPONT)

P-ța Mărășești, nr. 21.
0733 553 976

MAROSVÁSÁRHELY (TUDOR)

B-dul I Dec. 1918, nr. 126.
0755 088 379

MAROSLUDAS

Str. B-dul I Dec. 1918, nr. 7.
0735 786 853

MEDGYES

Str. Pompierilor nr. 4.
0735 830 678

NYÁRÁDSZEREDA

Str. Pompierilor, nr. 1.
0733 553 973

SZÁSZRÉGEN (CARDINAL)

Str. Cardinal Alexandru
Todea, nr. 25/A
0728 908 856

DICSŐSZENTMÁRTON

Str. Victoriei, nr. 21.
0736 386 353

SZÁSZRÉGEN (LIBERTĂȚII)

B-dul Libertății 12/2
0733 553 971

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Philippe Sands
Kelet-nyugati
utca

Karen Hawkins
Olthatatlan
szendvedély

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

MOZAIK
MINDEN HÉTKÖZNAP
18:20

2021 dec. 15-19.

VIII. szászrégeni MAGYAR NAPOK

DECEMBER 15. SZERDA
17:00 óra - Heltér György - könyvbemutató
- Szászrégeni magyar kulturális élet a XX. század elején
- Réges-Régen - korokszat-beszédítés diákokkal - Alkotóház

DECEMBER 16. CSÜTÖRTÖK
17:00 óra - Fenyő Zoltán - könyvbemutató és őti beszámoló
Ómálló lépés Erdélytől Ladaig - fellép Milyén Ika színművész
- szászrégeni könyvtár nagyterme (Ifjúsági ház)

DECEMBER 17. PÉNTEK
18:00 óra - Karácsony húsz évvel ezelőtt - fellépnek:
Népszínház Kemény Társaság, Csik-Bessen Húsz évvel ezelőtt és
gyermekszínház csoport, János néptáncosok
- Isáremekédik Gézi Ámália - "Eugen Nicoară" Művelődési Ház

DECEMBER 18. SZOMBAT
17:00 óra - Gálást és életművet átadás
- fellép az ArtaMozz zenés kvartett
- "Eugen Nicoară" Művelődési Ház

DECEMBER 19. VASÁRNAP
16:00 óra - Maresán Csaba - "Közleg az emberle" c. előadás
- "Eugen Nicoară" Művelődési Ház

A rendezvényeinken való részvétel korlátozott a járványhelyzet miatt hozott rendelkezések értelmében.

PARTNER: Szászrégeni Önkormányzata
FŐTÁMOGATÓK: RMDSZ, CSILLAG EGYESÜLET, SZISZ, Kemény János Művelődési Társaság, MAROS MEGYEI TANÁCS, HÖVÁTI

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

*A képeken látható termékek csak szemléltető jellegűek.

r.a.d.i.o
gaga
www.radiogaga.ro

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060